

Світлана Вдович

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ
ПРОБЛЕМ ПІДГОТОВКИ РОБІТНИЧИХ КАДРІВ
ІЗ ПРОФЕСІЙ, ЩО КОРИСТУЮТЬСЯ
СТАЛИМ ПОПИТОМ НА РИНКУ ПРАЦІ
(Інформація про Звітну науково-практичну конференцію
Львівського науково-практичного центру
професійно-технічної освіти НАПН України)**

У Львівському науково-практичному центрі професійно-технічної освіти НАПН України 13 березня 2013 р. відбулася Звітна науково-практична конференція Львівського науково-практичного центру професійно-технічної освіти НАПН України “Теоретичні та методичні аспекти дослідження проблем підготовки робітничих кадрів із професій, що користуються сталим попитом на ринку праці”. У конференції взяли участь 39 осіб, зокрема наукові співробітники ЛНПЦ ПТО, представники управління ПТО та НМЦ ПТО, здобувачі наукових ступенів та аспіранти ЛНПЦ ПТО.

На пленарному засіданні було розглянуто теоретико-методологічні та навчально-виховні аспекти курсу “Основи психології” (доктор педагогічних наук, професор Г. Васянович); проблеми диференціації математичної підготовки у ПТНЗ (доктор педагогічних наук, професор П. Сікорський); перспективи використання хмарних технологій у професійній освіті (доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник А. Литвин); науково-педагогічні основи підвищення ефективності управління системою професійно-технічної освіти і навчання в регіоні (кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, член-кореспондент НАПН України Я. Камінецький); проблеми формування культури міжособистісних стосунків майбутніх фахівців сфери обслуговування (кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник Л. Руденко); теоретико-методичні засади гуманітарної підготовки фахівців сфери обслуговування в умовах ПТНЗ (кандидат філософських наук, старший науковий співробітник

В. Онищенко); теоретичні та методичні засади природничо-математичної підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах (кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник В. Робак); психолого-андрагогічні засади підвищення кваліфікації педагогічних і керівних кадрів ПТНЗ (кандидат педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник М. Копельчак); питання формування професійних компетенцій учнів ПТНЗ за допомогою інтегративних утворень при роботі в малих групах (кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник Я. Собко); психологічні умови формування емоційної компетентності майбутніх фахівців професій типу “людина – людина” (кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник І. Матійків).

Після пленарного засідання проводилися секційні за такими напрямками:

Секція I. Теоретико-методичні засади гуманітарної освіти у контексті професійно-технічної підготовки фахівців сфери обслуговування.

Секція II. Теоретичні та методичні засади природничо-математичної підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах.

Секція III. Теоретико-методичні основи формування професійної компетентності майбутніх фахівців на основі інтегративного підходу.

Секція IV. Теоретичні та методичні засади підготовки робітничих кадрів з актуальних професій.

Секція V. Психологічне забезпечення професійної підготовки конкурентоздатних фахівців.

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЗВІТНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
“ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ
ПРОБЛЕМ ПІДГОТОВКИ РОБІТНИЧИХ КАДРІВ
ІЗ ПРОФЕСІЙ, ЩО КОРИСТУЮТЬСЯ СТАЛИМ ПОПИТОМ
НА РИНКУ ПРАЦІ”**

З метою покращення гуманітарної підготовки учнів ПТНЗ необхідно: посилити психолого-педагогічну підготовку майбутніх інженерно-педагогічних працівників шляхом відповідної корекції навчальних програм і планів інженерно-педагогічних ВНЗ; забезпечити мовну підготовку педагогічних працівників ПТНЗ: викладачів та майстрів виробничого навчання, а також керівників ПТНЗ шляхом своєчасного та якісного підвищення їх кваліфікації з використанням сучасних освітніх технологій; запровадити освоєння педагогічними працівниками ПТНЗ курсу “Сучасні освітні технології”, з цією метою організовувати семінари, круглі столи,

методичні об'єднання з питань впровадження в навчально-виховний процес сучасних освітніх технологій і оновленого змісту освіти; забезпечити ПТНЗ методичною літературою з проблем впровадження сучасних освітніх технологій у навчально-виховний процес; публікувати в обласних методичних виданнях навчально-методичні розробки співробітників ЛНПЦ, викладачів-практиків, популяризувати позитивний досвід удосконалення гуманітарної підготовки в ПТНЗ; організовувати науково-методичні семінари, круглі столи, науково-практичні конференції та інші масові заходи з проблем гуманітарної підготовки в ПТНЗ із залученням педагогічних працівників ПТНЗ, науковців і кращих педагогів-практиків.

З метою модернізації системи професійно-технічної освіти необхідно: прийняти новий Закон України "Про професійну освіту і навчання", Закон "Про соціальне партнерство", в яких передбачити пільги і заохочення роботодавців за допомогою ПТНЗ у створенні сучасної матеріально-технічної бази; передбачити в законодавстві обов'язкове створення роботодавцями умов для проходження виробничої практики учнів ПТНЗ, оплати їхньої праці; внести корективи у Державну цільову програму розвитку профтехосвіти на 2011-2015 рр. щодо збільшення кількості навчально-практичних центрів; державні кошти, передбачені на будівництво й оснащення центрів профтехосвіти державної служби зайнятості, спрямувати на модернізацію матеріально-технічної бази діючих ПТНЗ, в яких і здійснювати перепідготовку незайнятого населення; запровадити незалежне зовнішнє оцінювання якості професійної підготовки випускників ПТНЗ; укрупнити і перетворити вищі професійні училища у професійні коледжі, передати частину діючих ВНЗ I–II рівнів акредитації у систему професійно-технічної освіти для підготовки робітників високої кваліфікації (технологів, техніків, механіків).

Для підвищення рівня компетентності майбутніх фахівців під час професійно-практичної підготовки доцільно: спиратися на обґрунтовані теоретичні основи й організаційно-педагогічні умови формування професійних якостей майбутніх фахівців під час професійно-практичної підготовки; поєднувати інтегративний і компетентнісний підходи до професійної підготовки фахівця; враховувати чинники формування професійної компетентності майбутніх фахівців (за профілем підготовки) та рівні сформованості вмінь: загальнопрофесійний (загальнопрофесійні знання та загальнопрофесійні вміння), конкретизуючий (вузькопрофесійні знання та вміння виконувати певну виробничу операцію), удосконалюючий (загальнопрофесійні знання та різнопрофесійні вміння), інтегруючий (загальнонаукові знання та конкретнопрофесійні вміння); рекомендувати до впровадження методики

формування професійної компетентності майбутніх робітників за допомогою інтегративних курсів на основі ігрової проектної діяльності в малих навчальних групах, поетапні методики професійно-практичної підготовки на основі асоціативно-рефлексійної теорії та теорії орієнтаційної основи діяльності, методики реалізації компетентнісної моделі уроку виробничого навчання у процесі професійно-практичної підготовки учнів у ПТНЗ.

З метою оптимізації психологічного супроводу професійної підготовки майбутніх фахівців, реалізації їхнього творчого потенціалу доцільно: системно застосовувати новітні психолого-педагогічні технології, реалізовувати взаємозв'язки естетичних, психологічних, культурологічних знань і професійних умінь, враховувати міжнародні вимоги до професійної компетентності працівників сфери обслуговування з метою ефективної підготовки персоналу до професійно-комунікативної діяльності; враховувати у підготовці конкурентоздатних фахівців в умовах динамічного розвитку ринку праці гуманітарно-ціннісний вимір педагогічної взаємодії як домінуючий і спрямований на особистісний і професійний розвиток учнів; упроваджувати комплекс психолого-педагогічних умов формування емоційної компетентності майбутніх фахівців професій типу "людина – людина" у практику ПТНЗ з метою поглиблення знань педагогічних працівників ПТНЗ щодо проблем емоційної компетентності й оволодіння навичками управління емоціями в навчальних ситуаціях, забезпечення профілактики професійного вигорання, мотиваційного супроводу навчально-виховного процесу; поглиблювати взаємодію психологічної служби ПТНЗ із педагогічними працівниками й адміністрацією щодо превентивної діяльності в учнівському середовищі; передбачити навчальні години для психологічної просвіти учнів; створювати умови для активного використання засобів ІКТ у навчальному процесі; надавати педагогам можливість вивчення нових інформаційних технологій із забезпеченням доступу до освітніх ресурсів і обміну інформацією.

З метою вдосконалення природничо-математичної підготовки майбутніх робітників доцільно: більш широко використовувати інноваційні технології навчання, орієнтуючись на постійне вдосконалення засобів, методів праці та вимоги роботодавців; удосконалювати державні стандарти професійно-технічної освіти; створювати навчально-методичне забезпечення нового покоління із загальноосвітньої підготовки, яке б враховувало специфіку майбутньої професійної діяльності, досягнення науки та практики, вимоги роботодавців.

З метою вдосконалення науково-дослідних робіт, що виконуються у Львівському науково-практичному центрі професійно-технічної освіти

НАПН України, необхідно: зосередити увагу науковців Львівського науково-практичного центру на дослідженні таких науково-дослідних робіт: “Формування професійних якостей майбутніх кваліфікованих робітників в умовах техніко-технологічних змін”, “Економічні чинники забезпечення якості професійно-технічної освіти”, “Професійне спрямування змісту природничо-математичної підготовки учнів професійно-технічних навчальних закладів”, “Модернізація науково-методичного забезпечення професійної підготовки фахівців народних художніх промислів”; розширювати зв’язки відділів Львівського науково-практичного центру професійно-технічної освіти НАПН України із професійно-технічними навчальними закладами Львівської й інших областей, з органами управління та навчально-методичними центрами професійно-технічної освіти, центрами зайнятості населення та роботодавцями; підвищувати ефективність роботи експериментальних педагогічних майданчиків; налагоджувати міжнародні зв’язки з метою вивчення зарубіжного досвіду систем професійно-технічної освіти; впроваджувати у навчально-виховний процес професійно-технічних навчальних закладів результати науково-дослідної роботи співробітників Львівського науково-практичного центру професійно-технічної освіти НАПН України, зокрема розроблене науково-методичне забезпечення; залучати до науково-дослідної роботи кращих педагогічних працівників системи професійно-технічної освіти.